

I

LITA ĪMETA DAR VIENĀ PUŠIES PLIAUSKĀ Ī LAUŽĀ. SALDŪS dūmai nuvinguriuoja Ī žvaigždėtą dangų. Jos keliai trakšteli, kai sėdasi ant apkloto šalia manęs. Puodelis karšto šokolado su cinamonu, kurį man paruošė, šį kartą stovi nepaliestas.

– Noriu, kad kai ką pasiimtum Ī kelionę, Petra. – Lita ĩkiša ranką ĩ megztinio kišenę. – Deja, nebūsiu su tavim per tavo trylikąjį gimtadienį... – ji ištraukia sidabrinį saulės formos pakabutį. Jo viduryje pūpsa juodas plokščias akmenėlis. – Jei pakelsi jį prieš saulę, šviesa prasiskverbs pro obsidianą.

Paimu pakabutį iš jos rankų ir iškeliu aukštyn, bet saulė dabar nešviečia. Tik mėnulis. Kartais įsivaizduoju, kad matau dalykus, kurių iš tikrųjų negaliu matyti. Tačiau neabejoju, kad pro akmenuką srūva silpna šviesa. Siūbuoju pakabutį pirmyn atgal. Kai patraukiu jį į savo regos lauko kraštą, šviesa išnyksta.

Atsigręžiu į Litą – pirštu ji paliečia lygiai tokį patį pakabutį ant savo kaklo.

– Žinai, – sako, – jukatekai tiki, kad obsidianas turi stebuklingų galių. Tai prieangis, kuriame susitinka pasimetusieji. – Ji sučiaupia lūpas. Ruda oda aplink nosį susiraukšlėja lyg sutrūkinėjusi medžio žievė.

– Jie negali versti manęs vykti kartu, – tariu.

– Taip reikia, Petra. – Lita ilgai žvelgia į šalį, o tada vėl prabyla: – Vaikai neturi atsiskirti nuo savo tėvų.

– Tu esi mano tėčio mama. Vadinasi, jis turėtų likti su tavim. Mes visi turėtume likti kartu. – Pati suprantu, kad mano žodžiai skamba vaikiškai.

Lita tyliai sukikena.

– Esu per sena leistis į tokią ilgą kelionę. Bet tu... *Dios mio**, nauja planeta! Tai juk nuostabu.

Mano smakras dreba. Įsiremiu galva jai į šoną ir rankomis tvirtai apsaveju liemenį.

– Nenoriu tavęs čia palikti.

Lita giliai atsidūsta ir jos pilvas įdumba. Kažkur dykumoje, už jos namo, sustaugia kojotas, kviesdamas savo draugus. Lyg susitarusios ima kudakuoti vištos, plonai sumekena viena iš jos liesų ožkų.

* Dieve mano (*isp.*).

– Tau reikia *a cuento*, – prataria Lita. Taip ji vadina istorijas, kurias man pasakoja.

Atsigulusios sužiūrame į nakties dangų. Virš mūsų dvelkteli dykumos vėjelis ir Lita suspaudžia mane savo glėbyje taip stipriai kaip niekada anksčiau. Noriu jame likti amžinai.

Lita mosteli į Halio kometą. Iš čia ji neatrodo tokia pavojinga.

– *Había una vez**, – pradeda pasakoti ji, – gyveno jauna Ugnies gyvatė nahualis**. Jos motina buvo Žemė, o tėvas – Saulė.

– Gyvatė nahualis? – klausiu. – Bet kaip Saulė ir Žemė gali būti tėvais kažko, kas yra pusiau žmogus, pusiau gyvūnas...

– Ššš. Tai mano istorija. – Ji atsikrenkščia ir paima mano ranką. – Ugnies gyvatė labai pyko. Motina Žemė maitino ir globojo sūnų, tačiau tėvas Saulė laikėsi nuošaliai. Jo dėka užderėdavo gausus derlius, bet jis taip pat atnešdavo sausrą ir mirtį. Vieną karštą dieną, kai Saulė pakibo virš nahualio, – Lita mosteli ranka į dangų, – jis metė iššūkį tėvui. Nors motina maldavo sūnų likti su ja, Ugnies gyvatė ėmė kilti link Saulės.

Lita trumpam nutyla. Žinau, ji tai daro, kad šiek tiek mane pakankintų. Ir jai tai puikiai sekasi.

– Ir ką?

Ji šypteli ir pasakoja toliau.

– Tempdama paskui save žėruojančią uodegą, Ugnies gyvatė lėkė vis greičiau ir greičiau, kol jau nebegalėjo sustoti.

* Seniai seniai (*isp.*).

** Nahualis – dvasia globėja Mezoamerikos tikėjimuose. Angelas sargas, pasireiškiantis gyvūno pavidalu.

Tačiau, priartėjęs prie savo tėvo Saulės, nahualis suprato, kad padarė klaidą. Tėvo liepsna buvo karštesnė ir galingesnė už bet ką kita šioje visatoje. Apskriejęs aplink Saulę, nahualis pasileido atgal namų link, bet buvo jau per vėlu. Tėvo liepsna išdegino jam akis ir jis nieko nebematė. – Lita pliaukšteli liežuvium. – *Pobrecito**, aklas, amžinai skriejantis, nebegalintis nei sustoti, nei surasti savo motinos. – Ji atsidūsta. Dabar, kaip ir pasakojant kiekvieną istoriją, išmuša ta akimirka, kai Litos balsas tampa nerūpestingas, lyg ji aiškintų, kaip pasiekti artimiausią *panaderia*** – Taigi, kas septyniasdešimt penkerius metus jis pakartoja savo kelionę, tikėdamasis sugrįžti pas ją. – Lita vėl parodo į Ugnies gyvatę. – Prilekia pakankamai arti, kad pajustų savo motiną, bet nepakankamai, kad galėtų ją apkabinti.

– Išskyrus šį kartą, – tariau, šilumai šliaužiant nugara.

– Taip, – sutinka ji, prisitraukdama mane arčiau. – Po kelių dienų Ugnies gyvatė pagaliau suras savo motiną. *Y colorin Colorado, este cuento se ha acabado****, – sako ji, užbaigdama savąją *cuento*.

Glostau ir glostau jai ranką, stengdamasi įsiminti visas raukšleles.

– Kas tau papasakojo šią istoriją? Tavo močiutė?

Lita gūžteli pečiais.

– Kai kurias istorijas išgirdau iš jos. Tačiau daugelį turbūt sugalvojau pati.

– Man baisu, Lita, – sukuždu.

* Vargšelis (*isp.*).

** Kepyklėlė (*isp.*).

*** Ir jie ilgai ir laimingai gyvens (*isp.*).

Ji patapšnoja man per ranką.

– Bet juk akimirkai buvai pamiršusi savo bėdas?

Susigėdusi tyliu. Jos istorija *privertė* mane pamiršti. Pamiršti tai, kas jai ir visiems kitiems gali nutikti.

– Nebijok, – taria Lita. – Aš nebijau. Tai tik nahualis grįžta namo.

Tylėdama žvilgteriu į Ugnies gyvatę.

– Noriu būti tokia kaip tu, Lita. Istorijų pasakotoja.

Lita atsisėda, sukryžiuodama kojas.

– Istorijų pasakotoja, taip. Tu tam gimusi. – Ji palinksta prie manęs. – Bet tokia kaip aš? Ne, *mija**. Turi suprasti, kas esi, ir būti savimi.

– Kas, jei aš sugadinsiu tavo istorijas? – klausiu.

Lita suima man smakrą savo švelnia ruda ranka.

– Tu negali jų sugadinti. Jos šimtus metų keliavo iš lūpų į lūpas, kol surado tave. Dabar paversk jas savomis.

Pagalvoju apie Litą ir jos motiną, ir jos motinos motiną. Kiek daug jos išmanė. Kas aš tokia, kad sekčiau jų pėdomis? Suspaudžiu pakabutį delne.

– Niekada nepamiršiu tavo istorijų, Lita.

– Žinai, planeta, į kurią tu keliauji, irgi turės Saulę, o gal net dvi. – Ji nagu pabaksnoja pakabutį. – Susirasi mane, kai atvyksi?

Mano lūpos virpa, skruostais ritasi ašaros.

– Negaliu patikėti, kad paliekame tave.

Ji švelniai nubraukia man nuo skruosto ašarą.

* Brangioji (*isp.*).

– Tu manęs niekada nepaliksi. Esu dalis tavęs. Juk pasiimi mane ir mano istorijas į naują planetą, ateities šimtmečiams. Aš tokia laiminga.

Pabučiuoju ją į skruostą.

– Pažadu, kad didžiuosiesi manim.

Gniauždama pakabutį su obsidianu, galvoju, ar Lita stebės Ugnies gyvatę nahualį pro suodina stiklą, jam pagaliau susitikus su savąja motina.